

Esbart Català de Dansaires: més de cent anys d'història 1930 - 1938

<p>Obres a la ciutat:</p> <p>1931. Inauguració del telefèric de Montjuïc</p> <p>1932. El Parlament de Catalunya s'instal·la al Parc de la Ciutadella.</p> <p>1934. Metro entre Plaça de l'Àngel i Correus</p>	<p>Política i govern:</p> <p>1930. Nomenat alcalde Joan Antoni Güell, compte de Güell</p> <p>1931. Proclamació de la Segona República. S'institueix el dret de vot de la dona</p> <p>1932. Comença les seves activitats l'Institut Escola, centre d'ensenyament creat per la Generalitat de Catalunya</p> <p>1934. Es fa un homenatge a Pompeu Fabra, se l'anomena fill predilecte de la ciutat i es dona el seu nom a una avinguda</p> <p>1935. Suspensió de l'Estatut de Catalunya i empresonament dels dirigents de la Generalitat. L'autoritat militar designa Joan Pich i Pon – llerouista- alcalde. Dimiteix després d'uns mesos per estraperlo</p> <p>1936. Torna Lluís Companys com a president de la Generalitat restablerta. Assassinat dels germans Miquel i Josep Badia per ésser membres de la FAI. Esclata la Guerra Civil. Sufocat l'aixecament militar a Barcelona per la CNT-FAI i la Guàrdia Civil</p>
<p>Inauguracions:</p> <p>1930. Hospital de Sant Pau</p> <p>1932. Cine Publi</p> <p>1936. Monument a Francesc Layret a la Plaça Goya</p>	<p>Vida ciutadana i cultural:</p> <p>1930. Constitució del GATCPAC (Grup d'Artistes i Tècnics Catalans per al Progrés de l'Arquitectura Contemporània)</p> <p>1931. Primera edició de la Festa del Llibre el dia de Sant Jordi</p> <p>1932. Es posa en funcionament el Cottolengo. Un incendi destrueix els magatzems El Siglo de la Rambla. Mor Ramon Casas</p> <p>1933. Agustí Calvet «Gaziel» nomenat</p>

	<p>director de La Vanguardia. Un incendi destrueix el Teatre Principal</p> <p>1934. Un avió cau a la Rambla</p> <p>1935. Homenatge a Apel·les Mestres. Estrena de <i>Bodas de sangre</i> de Federico García Lorca protagonitzada per Margarida Xirgu</p>
--	--

Esplendor i clandestinitat

La dècada dels anys 30 va ser una època d'una forta activitat marcada per fets molt importants, tant des del punt de vista associatiu (l'Esbart celebra el seu 25è aniversari) com del marc històric i social. L'esclat de la Guerra Civil capgira la vida de tot el país i la trajectòria de l'entitat també se'n ressent. Aquests fets l'obliguen a continuar treballant en la clandestinitat per tal de mantenir la tasca iniciada a començaments del segle XX.

En aquesta època, i sota la direcció d'Antoni Casalí, l'entitat ja és coneguda arreu del territori català i la seva participació en festes majors, actes culturals i solidaris és més que habitual.

D'aquells primers anys data la recuperació de la Quadrilla de Granollers i del Ballet de Sant Vicenç de Montalt (1930); el Ball de Nans d'Olot, el Ball de Cavallets d'Olot i el Ball de Nans de Berga (1932); el Ball Pla de Sant Vicenç de Montalt (1933) i el Ball de Gitanes d'Argentona (1935).

No obstant això, a la segona meitat de la dècada i com a conseqüència de l'esclat de la Guerra Civil, l'entitat, tot i que encara es manté activa, inicia una certa reclusió i les ballades a les festes majors d'arreu del territori català es converteixen, cada cop més, en ballades benèfiques per a hospitals i cases de socors.

Els darrers anys de la República

La dècada dels anys 30 comença amb un fet important per a l'Entitat: l'encàrrec per part de Joan Amades, després d'una conversa mantinguda amb Francesc Pujol de l'Orfeó Català, d'organitzar «un casament segons l'antiga costum catalana» al Poble Espanyol amb motiu de l'arribada a Barcelona de la Caravana Turística Musical que viatja per Espanya. L'esdeveniment té lloc el 18 de maig a la plaça Major del Poble Espanyol amb gran èxit. Tota la premsa en general se'n fa ressò i un grup d'egarencs demanen que es repeteixi per la festa major de Terrassa. Així doncs, l'ECD repeteix l'espectacle el dia 6 de juliol a la localitat vallesana segons consta al llibre d'actes de l'entitat, que des del mes de febrer d'aquell any s'escriu en català.

Amb actes com aquest l'entitat es consolida, no només com a participant en tot tipus d'actes festius, commemoratius o solidaris, sinó també com a organitzadora de grans esdeveniments i espectacles.

Aquest mateix any, a més del casament al Poble Espanyol, també es balla a Rubí per la Festa Major, Granollers, Premià de Mar, Premià de Dalt, Tossa de Mar en l'homenatge pòstum al Dr. Ignasi Melé,

Sabadell, al Foment Martinenc en benefici dels presos i exiliats polítics i socials, a la Festa Major de Badalona, de Santa Coloma de Queralt i en l'homenatge que es fa a la ballarina russa Anna Pavlova a l'Ateneu Barcelonès.

De tota manera, les activitats no només es fan de portes enfora, principalment gràcies a la tasca realitzada pel Vocal de Propaganda, el Sr. Ramon Sesé Salvat. A l'acta del mes de desembre de 1930 també es recull la proposta d'organitzar una «fontada per tal que les famílies dels socis convisquin en germanor amb tots els membres de l'ECD». Els encarregats de dur a terme l'organització de la sortida són els senyors Sesé i Brunet.

L'any 1931 no destaca per la quantitat de ballades que duu a terme l'Esbart, però sí perquè per primer cop al llarg de la seva història l'entitat travessa els Pirineus i exhibeix les seves danses a França, concretament a Toulouse i Carcassonne. També participa en la Festa de la Dansa (al Poble Espanyol), al Festival pro monument a Pep Ventura al teatre Zorrilla de Badalona, a la Diada de la Societat Sant Jaume de Premià de Dalt, a la VIIIa Festa d'Infants i Flors i a la Festa de la Sardana a Girona.

L'any 1932 comença amb la sol·licitud per part dels esbarts del Foment de la Sardana de Badalona i d'un grup de Granollers de col·laborar amb l'ECD per aprendre els balls de l'entitat. Aquesta tasca es repetirà al llarg de tota la seva història i esdevindrà una altra de les seves tasques habituals: l'ensenyament de les danses tal com eren o havien estat ballades per la gent d'arreu del territori català.

Per altra banda, Felip Blasco dona compte d'haver assistit en representació de l'ECD a la reunió convocada pel Centre Excursionista de Catalunya per parlar d'una exposició de folklore català a la ciutat de Viena l'any 1940. Malauradament, però, aquesta exposició mai no es va poder dur a terme, a causa dels estralls provocats per la Guerra Civil i la posterior repressió del règim franquista envers la cultura i el sentiment català.

A més de les ballades fetes aquest any 1932, com la de Carnaval al Círcol de Recreu de La Garriga, la de l'assemblea de socis de l'Orfeó Barcelonès, la de l'Aplec de la Sardana a Vallvidrera, la de la Festa d'Infants i Flors al Parc de Montjuïc, la de la Revetlla de Sant Joan al Poble Espanyol, la dels Festivals Catalans a Toulouse, les dues del Palau de la Música Catalana o la de la Festa major de Girona entre d'altres, i les relacionades amb actes benèfics i solidaris, com la del Festival sardanístic en benefici del monument a Pep Ventura, la de l'Orfeó de Sants en benefici de l'Hospital-Asil de Velles l'Esperança o la del Teatre Grec en benefici de l'Associació protectora de l'Ensenyança catalana, aquest any també és l'any en què comencen els preparatius dels actes de celebració de les Noces d'Argent de l'entitat.

Per a la preparació dels actes de les Noces d'Argent es presenten dues propostes, una del senyor Blasco i una altra del senyor Valverdú. Finalment, la Junta decideix acceptar la proposta del senyor Blasco i nomena una Comissió específica per dur a terme tots els preparatius, que treballarà de forma autònoma i donarà compte dels fet més rellevants a la Junta de l'ECD. Aquesta comissió queda constituïda per representants de tots els estaments de l'entitat: el senyor Casalí, com a President de l'esbart, els senyors Ventura i Sesé com a membres de la junta, els senyors Agulló i Vallverdú en representació dels dansaires i els senyors Bertrán i Llinars en representació dels ex dansaires.

El pressupost previst per a les despeses de les Noces d'Argent és de 1.250 pessetes, a més del lloguer d'un local on es farà una actuació. Es decideix que abans que la Comissió es posi en funcionament i, donada la relació que es té amb l'Orfeó Català, els senyors Blasco i Vallverdú parlin amb Joan Llongueres de l'Orfeó Català i li presentin el projecte per tal que el valori.

L'any 1932 acaba amb tres fets que resumeixen el tarannà de l'entitat: el senyor Blasco proposa homenatjar Ricard Llansà per la tasca realitzada fins el moment a l'esbart i lliurar-li un pergamí, fet que s'aprova i que es porta a terme el dia 12 de febrer de l'any següent; es rep la sol·licitud per ajudar a formar i ensenyar l'Esbart Dansaire Lleidatà; i s'acorda adreçar una carta als alcaldes de Girona i poblacions de l'Empordà per oferir la col·laboració de l'ECD en actes benèfics pels damnificats dels forts temporals que es van produir aquella tardor. Un cop més, la solidaritat, la difusió de la dansa i el reconeixement de la tasca realitzada són els valors que descriuen l'entitat.

L'any 1933 comença amb la dimissió d'Antoni Casalí i Ferran com a President de l'esbart, ja que no està d'acord amb l'actuació d'alguns membres de la Junta. Però aquesta dimissió no es fa efectiva, ja que dos mesos després d'haver-la presentat, la Junta la rebutja argumentant que s'han dut a terme les seves peticions i Casalí retira la carta.

L'homenatge a Ricard Llansà es celebra el dia 12 de febrer. La programació consta d'un vermut de germanor i lliurament del pergamí al matí i d'una vetllada literària i musical a la tarda. Amb motiu d'aquest homenatge, el mestre Josep Culubret composita una sardana dedicada a l'Esbart Català de Dansaires amb el títol «El Pla de l'Amor».

El mes de març d'aquell any, l'esbart construeix un escenari al seu local d'assaigs, que en aquell moment era al principal del carrer de la Tapineria 33, en un edifici que actualment ja no existeix. Finalment, però, es decideix cedir aquest escenari a l'Orfeó Barcelonès si n'abonen les despeses de construcció a l'esbart.

El 5 de març es repassa la composició de la Comissió organitzadora del 25è aniversari i es proposa que quedi de la següent manera: els senyors Ventura i Sesé en representació de la Junta, el senyor Vallverdú en representació dels dansaires, els senyors Amades i Ferrés en representació dels socis protectors i el president, el director musical i el director artístic, els senyors Casalí, Llansà i Blasco respectivament. Tanmateix, els senyors Ferrés i Sesé no accepten formar-ne part i els substitueixen Joan Llinàs i Enric Bertran respectivament.

El dia 26 de març es presenta el programa oficial dels actes de celebració del 25è aniversari: al matí, un ofici a Sant Just i Sant Pastor cantat per l'Escola Gregoriana, i a la sortida ballada del Ball de Ciri i cinc sardanes; a la tarda, ballada al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i la Indústria o en un altre local; i, al vespre, un sopar íntim. També es contempla la possibilitat de realitzar tres conferències sobre folklore a càrrec d'Aureli Capmany, Joan Amades i Joan Llongueres.

Per tal d'obtenir els diners necessaris per a la realització dels actes, s'acorda fer cèdules per import de 5 pessetes que podran ser reemborsades per sorteig cada mes després de la celebració. Aquest sistema de recaptació de diners es repetirà en diverses ocasions al llarg de la història de l'entitat com a mètode d'autofinançament i permetrà tirar endavant molts dels projectes i activitats que, de no haver estat per aquesta forma d'aportació econòmica per part dels socis, no s'haurien pogut dur a terme.

Aquell mateix any es rep la petició de partitures per part del Centre Social de Sant Pere de Ribes i la Junta provincial de Protecció de Menors, a la que l'esbart accedeix per un preu de 5 pessetes cadascuna.

En aquest punt de la història, a l'Esbart Català de Dansaires ja se'l coneix arreu del territori i en alguns indrets de l'estranger. Per aquesta raó, Felip Blasco proposa fer uns llibrets amb les notes folklòriques dels balls redactats en castellà, francès, anglès i italià, que contribuiran a una difusió de l'entitat encara més gran. La Junta aprova la proposta.

D'aquell any, a més de les actuacions que ja fa any rere any l'entitat, cal destacar la del 4 d'agost que es fa a la seu de l'Orfeó Català en honor de la caravana de turistes City Folklore Club de Londres.

Cap al mes d'octubre d'aquell any s'inicien les gestions per tal de trobar un local per a la ballada commemorativa del 25è aniversari, prevista inicialment per al mes de desembre. Es demana pressupost al Palau de la Música Catalana però es desestima perquè el preu de 950 pessetes més impostos es considera inviable. L'aforament de la sala del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i la Indústria es considera massa petit i, per aquest motiu, es decideix que la ballada es faci a l'Estudi Masriera, amb un preu de 300 pessetes pel lloguer de la sala i una bona capacitat per al públic.

Un cop més, però, les circumstàncies històriques fan alterar les previsions. El desembre de 1933 s'han de celebrar eleccions i per aquest motiu l'esbart decideix ajornar els actes de celebració de les noces d'argent al gener de 1934. Les conferències es faran els dies 15, 17 i 19 de gener a la sala d'actes del Centre Excursionista de Catalunya i la ballada, amb gralles i cobla, el dia 21 del mateix mes. Després de l'actuació es durà a terme el sopar commemoratiu.

Però a finals de novembre, Felip Blasco dóna compte de les converses mantingudes amb Joan Llongueres i Francesc Pujol. Aquests dos membres de l'Orfeó Català havien expressat el seu desig que la ballada del 25è aniversari de l'entitat es fes al Palau de la Música Catalana i, davant de l'impediment econòmic que suposava per a l'entitat, proposen un nou preu: 500 pessetes pel lloguer de la sala per la ballada i un assaig.

Aquesta notícia complau gratament a tots els membres de la junta. Així doncs, la ballada de les Noces d'Argent es farà, finalment, al Palau de la Música Catalana.

L'any 1933 acaba amb dos fets rellevants, un per a la història de l'entitat i l'altre per a la de tot el país, ambdós provinents de la Generalitat de Catalunya. El primer és la notificació que la Generalitat patrocinarà les festes del 25è aniversari amb un import de 1.000 pessetes. El segon, la mort del president Macià el dia de Nadal. L'enterrament, que es fa el dia de Sant Esteve, és la manifestació de dol més gran que ha viscut la Catalunya moderna fins aquell moment. L'Esbart Català de Dansaires, com a tots els actes importants de la vida i la història catalana, també hi és present.

Les Noces d'Argent

El gener de 1934 es duen a terme els actes de celebració del 25è aniversari. El programa definitiu queda de la manera següent:

16 de gener: Conferència *L'Esbart Català de Dansaires-Noces d'Argent* (amb projeccions) per Aureli Capmany

18 de gener: Conferència *La Sardana i la dansa a l'escola* per Joan Llongueres

20 de gener: Conferència *El ball popular a Catalunya* per Joan Amades

21 de gener, a la tarda: *Festa de la música i la dansa popular catalana* al Palau de la Música. Grallers Romeies, Els Vallesos, Cobla Barcelona.

21 de gener, a la nit: Sopar de Germanor

Dels actes d'aquell esdeveniment se'n van confeccionar tres programes: un de general, un per a les conferències i un altre per a la ballada. Es van imprimir a Girona i van costar 17 pessetes a l'entitat. També es va fer un gran esforç de difusió en els mitjans de comunicació: es van fer comunicats per a la premsa i les ràdios. L'objectiu era aconseguir el màxim ressò possible dels actes.

De la ballada al Palau de la Música del dia 24 de gener de 1934 només es van posar a la venda les butaques del pati. La resta es van reservar per convidar personalitats, autoritats i entitats. L'èxit de tots els actes és extraordinari, tant des del punt de vista de la repercussió social com des del punt de vista econòmic. La realització de la celebració deixa uns beneficis de 946,40 pessetes i les cartes de felicitació arriben d'arreu del país. Tant és així que es decideix retornar els diners de les 100 cèdules que es van vendre a tothom qui en va comprar.

A més, es decideix fer un llibre que recull tota la documentació de les Noces d'Argent i s'envien cartes d'agraïment a tots els qui d'alguna manera participen en els actes de l'aniversari. El llibre queda enllestit definitivament a finals de l'any 1936, tot i no haver rebut els textos de les conferències de Joan Llongueres ni de Joan Amades. Finalment, el 8 de febrer de 1934 es dissol la comissió del 25è aniversari.

Els anys 1934 i 1935 continuen plens d'activitat. L'Esbart s'ofereix al Conseller de Cultura per fer sessions als Instituts-Escola per divulgar la dansa catalana, es filmen els Nans de Berga a Montjuïc per encàrrec de la Conselleria de Cultura i l'entitat s'ofereix a l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona que també celebra el seu 25è aniversari. Continuen les sol·licituds per part d'altres entitats perquè l'esbart els ensenyi danses del seu repertori i les ballades augmenten de manera notable.

El 29 d'abril de 1934 es celebra un homenatge al Director artístic Felip Blasco, en agraïment a la seva dedicació a l'entitat i se l'obsequia amb un retrat ampliat i emmarcat de tots els membres del cos de dansa. La fotografia escollida és una de les que documenten l'acte de celebració del 25è aniversari realitzat al Palau de la Música Catalana.

D'altra banda, també es redacta la normativa d'actuació amb els esbarts filials, donat que cada cop són més nombroses les entitats que hi estan vinculades. S'estableixen les condicions següents, segons consta a l'acta de l'1 d'agost de 1934:

- . Els esbarts s'han de fer socis de l'Esbart Català de Dansaires per un import de 10 pessetes mensuals.
- . Es fixaran els dies d'assaig de comú acord.

. Els esbarts tindran la possibilitat d'usar les partitures i altres objectes de l'Esbart pagant només el cost del representant que els porti el material. Els hauran de retornar en condicions.

. Els esbarts assumiran les despeses de trasllat de les persones de l'Esbart.

. Els esbarts hauran de pagar 5 pessetes per cada partitura de piano que se'ls faciliti. A partir d'aleshores quedaran en la seva propietat.

. Els esbarts hauran d'incloure als programes i altres elements de difusió la nota següent: «sota la direcció de l'Esbart Català de Dansaires».

Aquest mateix any també es planteja la possibilitat d'assegurar el vestuari de l'entitat per un valor de 5.000 pessetes, que és el que es calcula que costaria fer-lo de nou en cas d'incendi, tot i que, vistes les dificultats que això suposa, es decideix ajornar aquesta assegurança.

Felip Blasco proposa crear un biblioteca de dansa, però es decideix no fer-ho fins que l'entitat no tingui un local propi. Per altra banda, l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona sol·licita fer còpies de les fotografies del casament típic català perquè quedin com a document històric. L'Esbart ho accepta amb la condició que, al revers de cada fotografia, hi consti el nom de l'esbart.

L'any 1935, l'Esbart repeteix una de les actuacions que li han donat més popularitat: el Casament típic català. En aquesta ocasió, l'acte es fa el dia 25 de maig al Poble Espanyol, a petició de Joan Amades, amb motiu del XIIIè Congrés Internacional de Pen Clubs. Per l'organització d'aquest acte l'esbart rep 500 pessetes.

El maig d'aquest any també s'inicia un dels projectes més rellevants de l'entitat: la creació de l'Arxiu fotogràfic. Aquesta proposta, feta pel president, Antoni Casalí, és molt ben rebuda per part de tots els membres de la junta i se'l delega a ell mateix perquè faci les gestions necessàries per dur-lo a terme. El 12 de juny, el president de l'esbart, Antoni Casalí, és homenatjat a l'Orfeó Barcelonès i se l'obsequia amb una fotografia dels dansaires i una dedicatòria.

A finals de 1935, l'Esbart Català de Dansaires edita el llibre *Balls Populars*. Es tracta d'un llibre de caràcter pedagògic amb unes 15 danses, il·lustrat amb música i fotografies. El preu de cost és d'unues 2 pessetes per llibre i es calcula fer-ne una tirada de 500. El preu de venda és de 5 pessetes i, descomptant el marge del 25 % del llibreter, cada exemplar suposa uns beneficis d'1,75 pessetes. Finalment, se'n fan 525 exemplars i 30 en paper fil numerats. Els encarregats de l'execució de l'obra són Felip Blasco, Ricard Llansà i Josep Ventura. L'autor que consta a l'obra és Joan Amades, a qui se li demana explícitament que «posi el seu nom com a autor del llibre».

L'any 1936 comença amb la creació de la Germanor d'Esbarts de Catalunya, formada per l'Esbart Folklore de Catalunya, l'Esbart Dansaire de l'Orfeó de Sants i l'Esbart Català de Dansaires. Malgrat que l'associació no va arribar a ser efectiva a causa de la guerra, és el primer intent d'associació federativa d'esbarts a Catalunya. També és el moment d'un nou canvi de seu social. L'entitat deixa el local del carrer de la Tapineria i es trasllada al principal de l'Avinguda del Portal de l'Àngel 6 i es decideix renunciar a la indemnització econòmica per part de l'Orfeó per la construcció de l'escenari del seu local.

Durant aquells sis primers mesos de l'any 1936, l'activitat de l'Esbart continua sent la mateixa de sempre. Es balla a l'Ateneu Republicà de Sant Celoni, al Carnaval de l'Esbart de la Societat Coral El Ileri a l'Ametlla del Vallès, al Centre Catalanista Dr. Robert, al Poble Espanyol en honor dels escolars anglesos, al Congrés de la Societat Internacional de Musicologia, a la Festa major de Lleida i a la Societat Sant Jaume de Premià de Dalt, entre d'altres.

A més, també es rep un comunicat del Secretariat General del Comitè Olímpic Espanyol per la possible col·laboració en el Concurs Internacional de Danses que es celebrarà a Berlín pels Jocs Olímpics; les despeses haurien d'anar a càrrec de l'entitat.

Tanmateix, els fets que esdevenen el mes de juliol fan que les actuacions de l'esbart s'aturin a partir de l'1 d'agost, essent la darrera ballada de l'any la del Centre Català Popular a Sant Vicenç dels Horts.

La Guerra Civil

La matinada del 19 de juliol de 1936 es produeix l'alçament militar a Barcelona, poques hores després que a la resta de l'estat. Com a molt altres indrets, però, la revolta fracassa, en part per la resistència de les milícies populars i en part per les forces oficials de la Generalitat, que es mantenen fidels fins l'últim moment als estaments de la República.

Ben aviat les milícies populars, controlades per la CNT-FAI, s'organitzen i creen el Comitè Central de Milícies Antifeixistes. Aquest Comitè manté durant molts mesos el poder real a Catalunya, tant que les institucions republicanes es veuen desbordades. Aquest fet provoca que comencin les divisions en el front d'esquerra català i allò que per a molts havia estat una rebel·lió militar que quedaria ofegada ràpidament es converteix en una guerra civil que continua dia rere dia sense que ningú no sàpiga quan acabarà.

L'Esbart, lleial també a la Generalitat i per tant a les institucions de la República, s'ofereix desinteressadament, juntament amb l'Esbart Folklore de Catalunya, al Conseller de Cultura per col·laborar en festivals benèfics per les víctimes del feixisme i fa un donatiu de 25 pessetes per contribuir en l'organització del actes de celebració de la Diada. Això passa l'estiu de 1936, moment en què també mor Apel·les Mestres, Soci de Mèrit de l'Entitat.

Pocs mesos després, i veient que els enfrontaments entre el bàndol nacional i el republicà s'acarnissen cada cop més, l'Esbart acorda obrir una subscripció en benefici del Llit del Tuberculós Pobre i l'encapçala amb un donatiu de 7 pessetes. Les ballades en què participa l'entitat canvien substancialment: les actuacions a festes majors i inauguracions es converteixen cada cop més en ballades benèfiques i solidàries. La popularitat obtinguda per l'Esbart fa que se'l reclami en tot tipus d'actes humanitaris.

Les actuacions de l'any 1937 són majoritàriament actes benèfics per a hospitals, vídues i cases de socors, com per exemple la del Teatre Olympia, en benefici de l'Hospital General de Catalunya, o la del Centre d'Acció Republicana Catalana, en benefici de Socors Roig Internacional.

Amb tot, l'entitat continua treballant per al manteniment de la cultura catalana i per la seva pròpia superació. El gener de 1937 Antoni Casalí, després de catorze anys al capdavant de l'entitat, deixa definitivament la presidència i la Junta, amb l'aprovació de l'Assemblea de socis, decideix nomenar-lo

President Honorari en reconeixement a la seva tasca i dedicació. El succeeix en el càrrec Josep Ventura Llates i el patrimoni de l'entitat és de 1.863,80 pessetes. Amb la formació de la nova Junta s'intenta crear una nova etapa per a l'entitat. Felip Blasco proposa la creació d'una biblioteca i Carme Guàrdia, presidenta del Grup Feminal, informa que les seves companyes ja estan recollint llibres.

També es presenta el projecte de la nova organització de l'Esbart Català de Dansaires i es decideix començar-lo a posar en pràctica a partir del mes de febrer als assaigs. Es demana més disciplina per part dels dansaires per obtenir millors resultats a les actuacions. Amb la voluntat de millorar l'expressió corporal i la gestualitat de les dansaires, el Grup Feminal crea la Secció de Rítmica i Plàstica i se'n nomena Maria Blasco directora. Per formar-ne part i assistir a les sessions, cal omplir una butlleta específica de la secció.

El mes de març l'Esbart Català de Dansaires és convidat a ballar al pavelló de la República instal·lat a l'Exposició Internacional de París. L'actuació està prevista per a mitjans d'octubre però finalment no es realitza per l'anul·lació de l'acte previst.

Al mes d'agost s'inicia un dels projectes més ambiciosos de l'entitat i que s'ha convertit en una de les seves joies més preuades: l'elaboració d'un arxiu especialitzat en dansa que contingui el màxim d'informació relacionada amb el tema. Per dur a terme aquest projecte es compta amb la valuosa col·laboració d'Aureli Capmany. La confecció d'aquest arxiu esdevé una de les tasques principals de l'Esbart en uns moments en què la difusió de la cultura catalana cada cop és més difícil i les entitats que sobreviuen als estralls de la guerra civil comencen a treballar cada cop més de portes endins.

Cap a finals de l'any 1937 la biblioteca també està gairebé enllestida. Les dansaires del Grup Feminal s'ofereixen voluntàries per catalogar totes les obres que han recollit i sol·liciten a la Junta que prepari un reglament de funcionament. Francesc X. Vilaresau, vocal de propaganda, es fa càrrec de les funcions de bibliotecari.

El mes de desembre s'encarrega a Aureli Capmany la redacció d'un llibre sobre la història de Barcelona a partir del segle III. El llibre haurà de tenir unes 100 pàgines i l'Esbart pagarà a Aureli Capmany en concepte de drets d'autor 100 pessetes. A més, se l'obsequiarà amb 25 llibres de l'edició en paper corrent i, en cas que es faci una tirada en paper de fil, se li donarà el primer o el darrer número de la tirada. Aquest llibre es vendrà als socis a preu de cost.

La guerra continua i les baixes de socis que marxen cap al front omplen les pàgines del llibre d'actes. Tant es així que es decideix donar-los de baixa temporalment. L'Esbart, a més, decideix organitzar una festa de cap d'any del combatent en benefici dels companys que són al front.

Sembla que la guerra no s'hagi d'acabar mai. La gana, les sirenes, les bombes, les cartes dels soldats, els refugis, les notícies del front... Tot es repeteix dia rere dia, mes rere mes. I les esperances d'un desenllaç ràpid i poc dolorós s'esvaeixen cada cop més, tot i que l'Esbart ja ha sobreviscut gairebé dos anys de guerra i ha continuat amb la seva tasca catalanista de difusió i conservació de la cultura.

Les tasques pel llibre d'Aureli Capmany tiren endavant. L'edició la fa Tipografia Emporium i es paguen a Domènech Fornés les despeses dels clissés i fotografies, en total 898,85 pessetes.

Aquest any, però, ja només hi ha quatre ballades: el 30 de gener al Grup Escolar Galileo de Barcelona, el 6 de març al Grup Escolar Casp de Barcelona i dues més el mes de juny, una a Castelló de la Plana i l'altra a Benicàssim. Els fets no propicien les manifestacions festives i la repressió és cada cop més evident.

Són temps difícils, però els que vindran no seran pas millors. Així ho demostra l'acta de la Junta del dia 28 de febrer de 1938 (la darrera fins l'any 1948) que conclou amb un text prou explicatiu de la situació del moment:

«Davant les circumstàncies actuals, s'acorda suspendre les Juntes i solament ens reunirem en el cas que hi hagi algun afer important per tractar.

Sense res més de què parlar, s'aixeca la sessió a les 9 del vespre.»